

Rengas-Nyyssösen kuulumisia Varkaudesta

• Pirjo Nyyssönen
21.10.2023 Sauli Nyyssösen
haastattelun pohjalta

Rengas-Nyyssösen Ky:n yrittäjänä ja vetäjänä Sauli Nyyssönen (NS 1 taulu 608) on toiminut jo yli kolmenkymmenen vuoden ajan, ensin isänsä Jussin ohessa (Juho Nyyssönen 1926–2013, NS 1 taulu 606).

Yritys toimii edelleen pääosin Varkauden talousalueella. Kuten kaikkialla työelämässä on myös rengasala kokenut isoja muutoksia vuosien varrella ja niistä keskeisin on nettimaailman tuomat muutokset.

Netin kautta koko toimiala on muuttunut ns. läpinäkyväksi niin tuotevalikoiman kuin hintatietojen osalta. Asiakkaat ovat aktiivisia ja hankkivat usein tietoja jo ennalta. Tämä edellyttää, että myös yrityksessä on omattava varsin monipuoliset ja laajat tiedot. Sauli totesi, että avoimuus on koko toimialalla lisääntynyt.

Tänä päivänä asiakas tuo nopeaa palvelua rengaspulmiinsa. Sauli korosti, että yrityksen on kyettävä vastaamaan asiakkaan tilanteeseen palvelualltiudella ja hyvällä ammattitaidolla. Tämä kaikki edellyttää myös laajaa tuotevalikoimaa, joka taas edellyttää yritykseltä investointikykyä varastotasoon.

Yrityksessä on vakinaisia työntekijöitä 12 henkilöä, asennus ja myyntitehtävissä. Tarvittaessa on lisäapua kiirekausien aikana. Työntekijöiden saatavuudesta alalle Sauli kommentoi, että työ opitaan varsinaisesti vasta itse työn kautta. Yrityksessä on nykyisin kaksi Syyrian kurditaustaista asentajaa ja kokemukset ovat olleet positiivisia. Näin siis jokainen toimiala kokee mo-

nenlaisia muutoksia.

Sauli kertoo, että hän itse on ”parhaimillaan” asiakas- ja myyntityössä. Todellisuudessa työnkuva on laaja-alainen, ollen yrittäjä, esimies, myyjä ja välillä myös siivooja. Siis kaikki käy!

Rengasliikkeen yhteyteen on jo vuosia kuulunut aputoiminnalla Laatuvanne, jossa vastaavana toimii Saulin vanhin poika Sami. Laatuvanne myy renkaita ja vanteita koko maan alueella verkkokaupan kautta. Verkkokauppa on myös tällä toimialalla kasvava ja erityisesti nuorten suosiossa.

Yrittäjän omat voimavarat ovat varsin keskeinen elementti koko yrityksen ja henkilöstön menestymisen kannalta. Voimavaroihin rengasalalla liittyy myös alan voimakas kausiluonteisuus. Kiireistä ja pitkää työpäivää tehdään ns. ”sesongin” aikana keväällä ja syksyllä. Sauli kertoo, että kaikkiaan alalla viihtyminen on keskeis-

tä oman jaksamisen suhteen. Luonnollisesti yrittäjyys sitoo yrittäjää kokoaikaisesti.

Sauli huoltaa omaa kuntoaan hiihtolenkeillä Puurtilan maisemissa, uimalla ja lenkkeilemällä.

Perhe on keskeinen voimavara, Merja-vaimo hoitaa edelleen yrityksen laskutusta kotikonttorista käsin. Kotona asustaa pojista nuorin Aleksi, hän aloitti äskettäin insinööriopinnot. Keskimäinen poika Henri toimii insinöörinä Vantaalla.

Vastapainoa työlle antavat myös perheen mökkielämä ja kotimaan matkailu.

Rengas-Nyyssönen toimii Nyyssösten sukuseuran tukijana. Kiinnostus asiaan on ilmeisemmin isä-Jussin perua, hän oli erittäin kiinnostunut sukuhistoriasta ja sukuseuran kirjat olivat ahkerassa käytössä. •

*Edellinen artikkeli
Rengas-Nyyssöistä on
Tiedotteessa 36/2017.*

Rengas-Nyyssönen Ky:n vetäjä Sauli Nyyssönen. Taustalla rengasliikkeen varhaista historiaa, kuvassa aikaisempi omistaja Veikko Ryhänen.

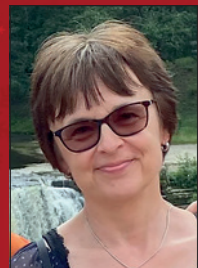
Ari Kankkuselle SSS:n ansiomitali

• Heidi Markkanen

Nyyssösten Sukuseuran perustajajäsenelle, hallituksen jäsenelle ja tutkijallemme Ari Kankkuselle on myönnetty Suomen Sukututkimusseuran ansiomitali Varkauden Seudun Sukututkijat ry:n 30-vuotisjuhlassa 28.10.2023 Varkaudessa. Ansiomitali on sukututkimuksen saralla korkein huomionosoitus, jota SSS on myöntänyt vuodesta 2017 alkaen.

Arin ansioluettelo suku- ja henkilöhistorian tutkimuksessa, korkeatasoisten sukukirjojen ja sukuartikkeleiden kirjoittamisessa on hyvin laaja. Hän on myös ollut perustamassa alaan liittyviä seuroja ja toiminut niissä hallitusvastuissa.

Nyyssösten Sukuseura ry toimittaa Arille onnea ja toivoo, että saamme tehdä yhteistyötä vielä monta monta vuotta! Yhtään Nyyssösten sukukirjaa olisi tuskin syntynyt ilman Aria! Samalla sukuseuramme onnittelee Varkauden Seudun Sukututkijat ry:tä, jota sukuseuramme on tukenut vuosittain. Ja kukapas siellä on hallituksessa – tietysti Ari! •

Puheenjohtajan palsta

• Heidi Markkanen, Tallinna

Hyvät sukuseuralaiset!

Kesäretki on pidetty, syksy taivallettu ja joulupukki kolkuttaa jo ovelta!

Kesäretkemme Varkaudessa oli palautteesta päätellen onnistunut! Kiitos Arille, joka vastasi järjestelyistä, ja erinomaisille yhteistyökumppaneillemme. Tällä kertaa allekirjoittanutkin sai nauttia päivän tapahtumista ja jutella osallistujien kanssa ilman huolta ajankulusta. Ensimmäistä kertaa 23 vuoden aikana en ollut järjestelytoimikunnassa sihteerin roolissa, joten sain keskittyä täysillä kuuntelemaan esityksiä ja vaihtamaan kuulumisia tuttujen jäseniemme kanssa. Upea päivä! Onpa puheenjohtajana toimiminen kivaa 😊. Kari Pekka kertoo lisää retkipäivästä tässä tiedotteessa.

Kesäretkistä vielä sen verran, että suosittelen kahta kesäkohdetta Savossa. Suonenjoella avattiin vapaaehtoisvoimin ITE-Aulis-kotimuseo. Maaseudun sivistysliitto valitsi Aulis Jalkasen (1935–2023) Pohjois-Savon vuosien 2021–2022 yhdeksi alueen merkittäväksi ITE-taitelijaksi. Tämä valtava taidekokoelma löydettiin vasta äskettäin; Aulis Jalkanen ei tehnyt taiteestaan numeroa. Hän kotinsa oli täynnä veistoksia, maalauksia, grafiikan vedoksia, puutöitä, runoja. Säätäväisyys ja kierrättäminen oli tärkeä osa hänen taidettaan – teoksia oli syntynyt mm. maitopurkeista leikatuille paloille. Kokoelman suuruutta ja laajuutta oli vaikeaa käsittää! Yksityisessä esittelystä pystyi paremmin tutustumaan taiteeseen sekä itse Aulis Jalkaseen persoonana. Oppaat olivat hyvin perehtyneet Auliksien elämään ja tuotantoon. YLE kävi myös tekemässä juttua museosta. Lisää tietoja mm. ITE-Aulis-kotimuseo Suonenjoella – Ite-taide (msl.fi). Museota pidetään auki taas kesällä 2024 vapaaehtoisin voimin.

Toinen mielenkiintoinen retkikohde sijaitsee Suonenjoen ja Pieksämäen rajalla Haapakoskella. Vuonna 1842 perustettu järvimalmiruukki on mittaamattoman arvokas kulttuuriympäristö. Konepajatoiminta loppui 2011. Omistajat asuvat ruukilla kunnostaneen pihapiiriä ja rakennuksia lähinnä yksityisin varoin. Alueeseen voi tutustua tilaamalla yksityisen esittelyn tai pari-kolme kertaa kesässä järjestetyn yleisen avoimien ovien päivän aikana. Omistaja kertoi ruukin historiasta ja nykytoiminnasta hyvin mielenkiintoisella tavalla ja siinä hurautti lähes kaksi tuntia. Miljö on ainoa sisämaassa näin hyvin säilynyt ruukkialue, sillä tehdashalleista löytyvät vielä koneet ja laitteet, myös raudantuoksuinen valimo. Lisää tietoja https://haapakoskenruukki.fi/. Uskomaton kokemus tämäkin!

No, siirrytään sitten vakavampaan aiheeseen eli vuosikoukussa vuonna 2025 valittavaan hallitukseen. Hallitus aikoo ulkoistaa osan toiminnoista (esim. kirjanpito), mutta hallituksessa tulee olla taloudenhoitaja, joka vastaa ry:n pyörittämiseen liittyvistä operatiivisista asioista (käytössä Netvisor-järjestelmä). Haussa ovat myös puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja! Jos halukkaita ry:n vetäjiä ei ilmaannu vuoden 2025 alkuun mennessä, nykyinen hallitus tulee valittavasti esittämään ry:n lakkauttamista.

Toivotan kaikille jäsenillemme hyvää joulua ja kaikkea hyvää uuteen vuoteen 2024! •

Pirjo Soininen (Varkauden Oppaat) kertoo Kotiseutukeskus Tyyskän historiasta ja sukuseuralaiset kuuntelevat keskittyneesti aamukahvin parissa.

• Kari Pekka Nyyssönen

Odottava hyörintä oli käynnissä varhaisena elokuisena lauantaiaamuna, kun sukuseuran hallituksen jäsenet viimeistelivät Varkauden Kotiseutukeskus Tyyskän paikkoja sukuretkeläisiä varten. Sukuseuran opaskyltit paikalleen, pöytäliinat suoraan, myytävät sukutuotteet esille sekä vielä aamun vaativin tehtävä eli sukuvierin nostaminen lipputakoon. Yllättävästi Ari ja Kari Pekka suoriutuivat siitäkin heti ensiyrittämällä! Kaikki oli valmista ja katseet vilkuilivat taivaalle, tuleeko se ennustettu sade?

Toiveet retkipäivälle olivat korkealla, sillä seuralaisia oli ilmoittautunut mukaan ilahduttavan paljon eli reilut kolmekymmentä. Emäntien Terttu Tolvasen ja Manal Al Hassanin valmistamien aamukahvien ja piirakoiden tuoksut leijailivat pihalle, kun retkeläisiä alkoi saapua paikalle. Iloiset ilmeet, puheensorina ja halaukset täyttivät pihamaan – retkeä ja sukulaisten tapaamista oli selvästikin odotettu! Pikkuhiljaa siirryttiin ihastelemaan Kotiseutukeskuksen sisätiloja sekä nauttimaan aamukahvit. Sukuseuran puheenjohtaja Heidi Markkanen ja sukututkimusvastaava Ari Kankkunen toivottivat retkeläiset tervetulleiksi.

Kotiseutukeskus Tyyskää hal-

Kesäretki Varkauden kotiseutukeskukseen ja kanavamuseoon

linoi Varkaus-Seura ry, jonka puheenjohtajana Ari Kankkunen toimii, joten tietoa talosta ja sen historiasta oli kätevästi saatavilla. Kotiseututyön aloitti Varkaudessa vuonna 1951 perustettu Kotiseutu- ja Museoyhdistys, jonka perustajana toimi tohtori Eino Salminen. Varkaus-Seura ry:n perustava kokous pidettiin toukokuun 10. päivänä 1956 Varkauden kaupalan virastotalossa. Vuonna 1992 Varkauden kaupunki lahjoitti kiinteistöt Varkaus-seuralle, jolloin rakennuksen peruskorjaus aloitettiin ja se muutettiin Kotiseutukeskukseksi. Rakennus on valmistunut vuonna 1959 nykyiselle paikalleen Tyyskänniemeen Varkauden ruukin lääkärin Sannfrid Hällströmin asunnoksi. Historia muuttuikin eläväksi, kun paikalle pyyhälsi tyylikkäästi pukeutunut mamselli (Pirjo Soininen, Varkauden Oppaat) suoraan 1800-luvulta kertomaan talon vaiheista.

Lääkäri Hällströmin jäätyä eläkkeelle vuonna 1889 rakennukseen muutti asumaan kasööri August Holopainen, joka asui rakennuksessa vuoteen 1912 asti. Hänen aikanaan lääkärin vastaanotto siirrettiin entiseen väentupaan. Vuosien 1912–1947 välillä rakennus toimi lääkärin asuntona. A. Ahlström oli omistanut rakennuksen vuodesta 1909 lähtien ja konepajan diplomi-insinööri Antere asui siellä vuodet

1947–1972, jonka jälkeen rakennus toimi kolme vuotta talousjohtaja Orvo Siimestön kotina. Vuonna 1975 rakennus muutettiin yksityiseksi lasten päiväkotiksi ”Muksulaksi”. Varkauden kaupunki siirtyi rakennuksen omistajaksi 1980-luvun puolivälissä, ja rakennus toimi päiväkotina vuoteen 1992 asti.

Historian havinasta palasimme nykyhetkeen ja vieläpä liikunnalliseen sellaiseen, sillä edessä oli parin kilometrin kävelyretki Kämärin alueen koskipuiston maisemiin. Varkauden kosket, kuten Ämmäkoski, ovat olleet kuuluisia runsaista kaloistaan: järvilohista, taimenista ja siiioista. Ensimmäiset merkinnät Ruotsin kuninkaan kruununkalastamosta ovat vuodelta 1535, mutta Varkauden koskien kalastusoikeudet lienevät kuuluneet kruunulle jo 1400-luvun puolella. Kruununkalastamo toimi Olavinlinnan alaisuudessa ja kalastusretkikunnat kävivät Varkaudessa pyytämässä kaksi kertaa vuodessa, keväällä ja syksyllä kalojen kutuaikaan.

Varkauden kosket padottiin tehdastoiminnan vuoksi vuonna 1913. Siitä asti vaelluskalojen lisääntyminen Varkaudessa on ollut lähes olematonta ja kalojen kulku Varkauden koskien kautta, Saimaan ja Unnukan välillä, on ollut erittäin vaikeaa. Syyskuussa 2020 WWF, Varkauden kaupunki, Stora Enso, Pohjois-Savon ELY-kes-

kus ja Varkauden Urheilukalastajat ry aloittivat virallisen yhteistyön Varkauden Ämmäkosken kunnostamiseksi. Mitä tavat kunnostustyöt aloitettiin kesällä 2022. Padon ohi on rakennettu 170 metriä pitkä ja yli 10 metriä leveä uoma, jota pitkin uhanalaiset vaelluskalat pääsevät liikkumaan. Stora Enso luopui osasta vesivoimastaan, ja koskeen päästetään nyt ympäri vuoden riittävästi vettä, jotta vaelluskalat pystyvät selviytymään. Tänä kesänä onkin kaloja voinut seurata suosittu nettilive-kameran avulla. Varkauden kaupunki rakennutti alueelle komeat puusillat sekä laavun ja näin koskialueesta muodostui upea luontokohde, jonka varkauteilaiset ja matkailijat ovat ottaneet lämmöllä omakseen. Sukuseuran retkeläisetkin tutustuivat alueeseen pitkänä letkana, kiireettömästi ja pysähdellen ihaillemaan koskimaisemia, luonnontilaista metsää sekä luontomaisemaan sopivia siltoja ja laavua. Onpa ihmeellisen hienoa, että tällainen paikka on saatu aikaan aivan kaupungin keskellä, kuuluu kommentti. Ja kuten niin usein retkillämme, sade pysyi loitolla.

Raikas ulkoilma ja reippailu saivatkin jo vatsat kurnimaan. Näinpä suuntasimme Kotiseutukeskuksen huomaan maittavalle lounaalle. Ruokailun ajan saimme nauttia myös hengenravintoa Eerika Nissilän pianonsoiton myötä. Ruokapöydissä oli mukava vaihtaa kuulumisia ja kuunnella itse kunkin mielenkiintoisia tarinoita. Pian pihalta kuuluikin retrobussin tutut äänet 70-luvulta Jaakko Räsänen kurvatessa Tyyskän pihaan. Vanhaa bussia ihasteltiin ja moni muistelikin linja-autoreissuja vastaavilla menopeleillä. Ja pian retkeläiset täyttivät bussin ja matka kohti Taipaleen kanavamuseota saattoi alkaa. Kyllä näissä linja-autoissa on sitä tunnelmaa!

Museossa tutustuimme Taipaleenkanavan historiaan esi-

Museo-opas Maarit Ristikangas (lettipää selin) kertoo Taipaleen kanavan rakennusvaiheista pienoismallin avulla.

neiden sekä museo-opas Maarit Ristikankaan opastuksen johdolla. Saimme paljon tietoa alueen historiasta ja niistä olosuhteista, joissa kanavien rakentajat olivat joutuneet työskentelemään. Rakentamisen traagisin vaihe oli kato- vuonna 1868, jolloin nälän ja tautien heikentäminä kanavatyömaalla kuoli kolmisen sataa hätäaputyönä kanavaa rakentanutta. Heidän viimeinen leposijansa on Varkausmäen alun perin tilapäiseksi tarkoitettu hautausmaalla. Moni erilaisin mieltien siirryimme samassa rakennuksessa sijaitsevaan musiikkikahvila Kukka-keitaaseen. Siellä virkistimme kahvin kera samalla tuumien kuinka monet asiat ovat nykyään hyvällä mallilla.

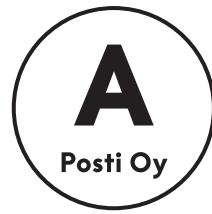
Koska aikaa oli, ja retrobussilla paikalle pääsi, suuntasimme Varkausmäkeen nälkään kuolleiden muistomerkillä ja

hautapaikalle. Paikka on tunteita herättävä ja sai meidät mielteliäästi hiljentymään. Aurinko oli kuitenkin ilmestynyt paistamaan, ikään kuin kunnioittamaan vainajia ja kertomaan siitä, kuinka voimme oppia menneestä.

Palasimme bussilla Kotiseutukeskus Tyyskään, jossa vielä lopuksi vierailimme Väentuvassa ja Kalastuksen perinnehuoneessa. Päivän retkellämme saimme tutustua useisiin erilaisiin paikkoihin ja aikaa oli myös mukavasti keskusteluun retkeläisten kesken. Varkaudessa vierailijoille suosittelemme lämpimästi tutustumaan näihin kohteisiin. Kotiseutukeskus Tyyskä on myös erinomainen paikka järjestää tapahtumia. Sukuseura kiittää kaikkia retkelle osallistuneista sekä retken toteutukseen osallistuneita. Toivottavasti nähdään pian! •

Varkausmäen nälkään kuolleiden muistomerkki ja hautausmaa, jossa lepää 281 nälkävuonna 1868 kuollutta vainajaa.

Posti Green

Nyysös-tuotteet

- Sukuseuran historiikki 25,-
- Karismaattinen ystäväni Vilhelm Vilén sekä muita ihmisiä ja ilmiöitä -kirja 20,-
- Nyysös-lippu ja Suomen lippu -paketti 70,-
- Isännänviiri 60,-
- Pinssi 5,-
- Tuubihuivi 5,-
- Pöytästandaari 25,-
- Suruadressi 10,-
- Taitekortti 5 kpl 10,-
- Postikortti 10 kpl 5,-

**Sukukirja II
loppuvarasto
TARJOUS-
HINTAAN**

Tilaukset
www.nyyssonen.info
-sivulta löytyvällä
lomakkeella tai
0400 488696
iltaisin

40€

Tuotteiden pakkaus-
ja postituskulut 8,-

Katso tuotteiden kuvat ja tarkemmat tiedot nettisivuilta www.nyyssonen.info

Ostetaan Nyysösten Suku I -kirjoja

Nyysösten Suku I -kirjaa ei enää ole saatavilla sukuseuralta. Sekä ensimmäinen että toinen painos on myyty loppuun. Mutta kirjalla olisi edelleen kysyntää! Jos joltain löytyisi ylimääräisiä tai tarpeettomia kirjoja, voisimme ostaa niitä sukuseuran varastoon.

Maksamme kirjasta 40 euroa! Soita Ari Kankkuselle p. 040 825 3304.

Käyttätymisohjeita 1939–40-luvuilta

Suonenjoen Lassilassa 30.3.1923 syntyneen Aino Kaarina Nyysösen (NS I taulu 225) päiväkirjat tammikuulta 1938 kesäkuulle 1946 on kirjoitettu puhtaaksi ja ovat nyt muokkausvaiheessa kirjaksi Nyysösten sukuseurassa. Kristiina Nyysösten ja Ulla Mäki työstävät kirjaa, josta esimakua Ainon todennäköisesti LOTTA-kursseilla kirjaamia käyttätymisohjeita 1939–40-lukujen taitteessa.

- Ole kohtelias – ole tahdikas, niin menestyt maailmassa.
- Älä anna neuvoa, kieltoa, ohjetta tai varoitusta, jollei sinulta ole kysytty mielipidettä tai sinulla ei ole perusteltua aihetta.
- Pukeudu tilaisuuden mukaan ja ole täsmällinen.
- Hillitse mielenilmaisusi. Älä kilju ilon hetkenä, äläkä sorru maan tasalle surun hetkenä.
- Älä lue toisen kirjeitä, äläkä tarkista toisen laatikoita, vaikka ne olisivat avoimienakin.
- Nainen ensiksi tavallisesti, mutta vaarallisissa pakoissa mies edellä, samoin mies edeltä portaita ylöspäin mentäessä, veneeseen astuttaessa, maihin ja samoin junasta pois tultaessa.
- Käsikoukussa ei ole sopuisaa kulkea yleisillä paikoilla.
- Matkalla oltaessa pukeennutaan niin, että ei tarvitse varoa pukuaan.
- Matkalla voi aloittaa keskustelun tuntemattomankin henkilön kanssa esittelemättä.
- Kädet pidetään vapaasti sivulla seistessä ja istuessakin niiden pitää olla rauhallisesti eikä liikehtii. Kiusallisemman hetken tullessa voi sen sivuuttaa katsomalla kelloa tai käyttämällä nenäliinaa.
- Seiso suorana, mihinkään nojaamatta ja kävele reippaasti.
- Jos aivastuttaa, hiero nenääsi, ja älä mene yskäisenä vierailulle!
- Älä kampa hiuksiasi, äläkä muuten puhdistu itseäsi näkyvillä paikoilla, vaan syrjässä.

Seuratoiminnan tukijat

SEEPSULA

novaholm

S I S Ä - S S O Y

SÄHKÖ_{oy}

www.s-ssoy.fi

Herralantie 5, 77600 SUONENJOKI

Puh. 010 271 1930

www.nyyssonen.info

Heidi Markkanen puheenjohtaja
heidi.markkanen@nyyssonen.info

Pirjo Nyysösten sihteeri, jäsenasiat
pirjo.nyyssonen@outlook.com

Ari Kankkunen sukutiedot
ari.kankkunen@saunalahti.fi

Postiosoite

Nyysösten Sukuseura ry
c/o Kari Pekka Nyysösten
Tarpialankatu 18-20, 78300 Varkaus

SUKUTIETOJEN PÄIVITYS

Ilmoita syntymät, kuolemat ym.
muutokset/lisäykset Ari Kankkuselle:
ari.kankkunen@saunalahti.fi